

Protestant Theological University

Review of: Irene Dingel, *Geschichte der Reformation*

Moehn, W.H.T.

Published in:
Theologia Reformata

Published: 01/01/2018

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):
Moehn, W. H. T. (2018). Review of: Irene Dingel, *Geschichte der Reformation*. *Theologia Reformata*, 61(2), 196.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons). You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

This publication might have been made available through the PThU Research Portal under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the PThU website: <https://www.pthu.nl/over-ptthu/bibliotheek-ptthu/diensten/article-25fa-taverne-amendement-end-user-agreement.pdf>

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will investigate your claim and remove access to the work if necessary: bibliotheek@pthu.nl.

Downloaded from the PThU Research Portal (Pure): <https://pure.pthu.nl>.

Boekaankondigingen

Irene Dingel, *Geschichte der Reformation* [Theologische Bibliothek 5] (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2018), 306 p., € 30,00 (ISBN 9783788732035).

Dit boek betreft een verkorte en verbeterde uitgave van het in 2016 gepubliceerde boek *Reformation: Zentren – Akteure – Ereignisse* (besproken in *Theologia Reformata* 60 (2017), 447-449). In deze uitgave zijn de voetnoten tot een minimum beperkt en ontbreken de registers. De hoofdstukken 'Die Ausbreitung der Reformation – Wege und Medien' en 'Reformation und Bildung' zijn weggelaten. *Reformation* eindigde met een hoofdstuk over de Europese dimensie van de Reformatie. Dingel heeft dit slothoofdstuk vervangen door 'Reformatiorische Transformationen' – een hoofdstuk waarin zij op bondige wijze laat zien wat er gebeurd is op alle terreinen van het leven toen niet langer aan de paus het hoogste gezag werd toegekend, maar de Bijbel 'zur Orientierung gebenden Autorität schlechthin' werd (280). Het canonieke recht verliest zijn gezaghebbende plaats en de individuele gelovige is niet langer aangewezen op derden voor de bemiddeling van het heil. 'Bildung' is een aangelegen punt, om voor iedereen de toegang tot de Bijbel mogelijk te maken.

W.H.Th. Moehn

Eginhard Meijering, *Die Jezus heeft inderdaad niet bestaan: Albert Schweitzers visie op Jezus van Nazareth* (Pumbo, Zwaag 2017), 119 p., € 15,90 (ISBN 9789463451307).

Meijering biedt in deze uitgave een vertaling van hoofdstuk XXI alsook de 'Schlussbetrachtung' van Albert Schweitzers klassieker *Geschichte der Leben- Jesu- Forschung* (tweede druk 1913). Uiteraard doet hij dat vanuit de overtuiging dat Schweitzers stem het nog altijd waard is gehoord te worden in de voortgaande theologisch discussie over de vraag 'Wie is Jezus Christus?' In een postscriptum geeft Meijering het actuele belang nader aan. Schweitzer wilde Jezus aan zijn eigen tijd teruggeven om juist vanuit de vervreemding die daardoor ontstaat (Jezus als apocalyptische profeet met achterhaalde metafysische voorstellingen) voor de mens na de Verlichting tot het wezenlijke en blijvende van zijn boodschap door te dringen. Hiermee brak hij vele dierbare liberale heilige huisjes af, zonder overigens daarmee zijn eigen vrijzinnige kijk op de evangeliën op te geven. Het is duidelijk dat gereformeerde christologie fundamenteel verschilt van de opvattingen van Schweitzer over persoon en werk van Jezus. Niettemin is het goed dat deze invloedrijke tekst door de deskundige bemiddeling van Meijering in ons taalgebied toegankelijk is geworden.

J. Hoek